

Mihaela Mitroi, EY: Fiscul și-a întarit rândurile – toate persoanele fizice sa se aștepte la verificari ale situației fiscale personale

Cel mai recent Ordin al președintelui ANAF, prin care, practic, crește numărul inspectorilor care se vor ocupa de realizarea controalelor la persoanele fizice, vorbește despre o presiune deja existentă de noua ani de zile pe românii cu venituri mari sau cu risc fiscal ridicat.

Documentul publicat recent în Monitorul Oficial conține însă un element în plus, care ar trebui să fie citit de ”orice persoană fizică care are sau a avut obligația să stabilească sau plătească obligațiile fiscale prevăzute de lege”, pentru că, de data aceasta, Fiscul avertizează, fără să o spună direct, că este cu ochii pe toți contribuabilii persoane fizice care și-au determinat singure impozitul și contribuțiile sociale.

Ordinul ”privind competența de exercitare a verificărilor situației fiscale personale și activităților preliminare acesteia” nu ocupă nici jumătate de pagină de Monitor și conține doar opt articole. Încă din primele trei, ANAF își face cunoscută intenția.

Astfel, primul articol anunță că activitatea de verificare preliminară va fi efectuată de Direcția generală control venituri persoane fizice. Al doilea articol spune că verificarea situației fiscale a contribuabililor va fi făcută atât de Direcția generală de control, cât și de serviciile de verificări fiscale din cadrul direcțiilor generale regionale ale finanțelor publice, iar al treilea arată că aceste două organe fiscale au competențe de verificare pe teritoriul întregii țări. În traducere, ceea ce vrea Fiscul să spună printre cuvinte este că tocmai și-a întărit echipele de control persoane fizice și că va pune accentul pe verificarea preliminară, ceea ce va duce la creșterea numărului de persoane controlate care au fost deja selectate în baza unei analize preliminare îmbunătățite.

În condițiile în care toate recomandările internaționale pentru administrațiile financiare sunt să se asigure ”ca să se asigure încrederea și respectul contribuabililor lor”, cum o spune chiar OECD zilele astea, și să stimuleze conformarea voluntară - contribuabilul să fie motivat să își declare voluntar veniturile, să i se faciliteze această declarație - Fiscul nostru pare să nu arate că are încredere în contribuabili. Ne declaram singuri veniturile și primim și o bonificație, dar, în același timp, ar trebui să ni se ușureze viața – îmi amintesc toate discuțiile privind erorile primite în zilele premergătoare depunerii Declarației Unice și problemele generate de încărcarea datelor.

Or, în aceste condiții, ne putem aștepta că acei contribuabili care ar putea face subiectul unei verificări fiscale să devină din ce în ce mai numeroși, să nu mai facă parte doar din rândurile persoanelor cu averi de peste 25 de milioane de euro sau al celor cu risc fiscal crescut, ci să fie, în fapt, orice persoană care și-a determinat singura

impozitul și contribuțiile sociale prin Declarația Unică.

În plus, ANAF pare să complice lucrurile și revine la o procedură deja prevăzută în Codul de Procedură Fiscală, dar neutilizată până acum – evaluarea documentară. Conform informațiilor publicate pe site-ul ANAF, există, în acest moment, un proiect de Ordin pentru ”implementarea și aplicarea, într-un mod unitar, a prevederilor legale privind efectuarea acțiunii de verificare documentară”. În situația în care, ca urmare a verificării documentare, organul fiscal constată diferențe față de creanțele fiscale, veniturile sau bunurile impozabile și/sau informațiile declarate de contribuabil/platitor, acesta înștiințează contribuabilul/platitorul despre constatările efectuate și solicită documentele pe care contribuabilul/platitorul trebuie să le prezinte în vederea clarificării situației fiscale.

Dacă în termenul de 30 zile de la comunicarea înștiințării sau dacă documentele prezentate nu sunt suficiente pentru clarificarea situației fiscale, organul fiscal stabilește diferențele de creanțe fiscale datorate prin emiterea unei decizii de impunere sau dispune măsurile necesare respectării prevederilor legale, după caz.

Până acum, controlul viza mai mulți ani fiscali (maximum cinci), iar volumul de documente și informații solicitate era oricum mare. Dacă ne gândim mai ales la Declarația de patrimoniu și venituri, doar ea are 16 pagini, iar completarea necesită acumularea și verificarea prealabilă a informațiilor. După cum se știe, Declarația conține referințe la actele privind bunurile mobile și imobile deținute în perioada verificată, la conturile bancare (curente și orice tip de depozit) din orice bancă, din țară sau străinătate, titluri de valoare (acțiuni, de pildă), asigurări de orice fel, la orice tip de venit obținut, inclusiv moștenirile și donațiile, dar și datoriile și cheltuielile efectuate în anul sau anii verificați.

Intervalul de timp în care trebuie completată poate părea generos doar acelor contribuabili ordonați, care au o evidență strictă a întregului patrimoniu. Ceilalți vor fi presați de timp și de numărul mare de evidențe și dovezi cerute – extrase bancare, contracte, chitanțe și facturi.

În plus, dacă până acum un control fiscal putea să dureze de la câteva luni până la maxim 365 de zile, cu excluderea perioadelor de suspendare (care trebuie totuși temeinic motivate), acum, odată cu introducerea procedurii preliminare, procesul risca să se prelungească. De asemenea, s-ar putea interpreta ca verificarea documentară sub rezerva verificării ulterioare aduce atingere principiului unicității inspecției fiscale.

Și, atunci, primul îndemn pentru contribuabili ar fi acela de a-și face un obicei din a păstra orice dovezi ale unei cheltuieli importante – facturi, chitanțe sau ale unor venituri suplimentare, cum ar fi primirea unei moșteniri. Oricând, oricine poate fi vizat de o inspecție fiscală. Al doilea îndemn este acela că, la fel cum apelezi la medicul de familie, la orice semn de îngrijorare, să luai în considerare și existența unui ”consultant de familie”, care să vă facă anamneza. În America, de pildă, orice familie are un contabil care îi cunoaște situația financiară și impozitele pe care trebuie să le plătească. În fond, poate fi și acesta un semn de modernizare a Fiscului nostru, care pare să meargă pe urma Agenției de Administrare Fiscală a Statelor Unite – vestitul IRS .